

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

**Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну**

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

«Світова художня культура»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма Середня освіта «Образотворче мистецтво»
Спеціальність 014 «Середня освіта»
Спеціалізація: 014.12 «Образотворче мистецтво»
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5
від «15» січня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Світова художня культура
Викладач (-і)	Дяків Марія Володимирівна
Контактний телефон Викладача	+38 0679586553
Е-mail викладача	maria.dyakiv@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн/онлайн
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Четвер, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
<p>Для розвитку абстрактного мислення та для розширення знань з історії світової культури здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти пропонується до вивчення основні етапи становлення та формування культурної складової різних європейських цивілізацій. Світова художня культура – це широкий діапазон видів, типів, стилів мистецтва, в яких спостерігається тенденція генези, тобто розвитку відносно історичних процесів формування суспільства. Багатогранне явище світової культури охоплює духовну та матеріальну складову життя людей різних регіонів світу. Це дозволяє простежити за художніми особливостями творів мистецтва, як результату художньої діяльності, порівняти формотворчі принципи розвитку того чи іншого мистецького напрямку. В контексті вивчення освітнього компоненту буде проведено розгляд основних етапів розвитку світової художньої культури, особливу увагу присвячено аналізу образотворчого мистецтва, як чинника здобутків минулого і сучасності. В лекційному матеріалі визначено найприкметніші періоди світової художньої культури, знання з яких поглиблять розуміння розвитку мистецтва в цілому.</p>	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p>Метою курсу є оволодіння необхідними знаннями для подальшої реалізації їх у теоретичній та практичній діяльності художника-педагога.</p> <p>Основними завданнями вивчення освітнього компонента є: 1) розкриття теоретико-методологічних основ предмету художньої культури; 2) визначення науково-методичних підходів до викладання художньої культури в освітніх закладах; 3) набуття професійних компетенцій для викладання художньої культури в закладах освіти.</p> <p>Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - особливості світової художньої культури як частини духовної культури суспільства; - теоретичні основи розвитку художньої культури різних періодів; - творчість відомих діячів художньої культури; - естетичні цінності творів світової культури; - класифікацію видів художньої культури; - методику формування естетичного смаку у педагогів-художників; <p>вміти :</p> <ul style="list-style-type: none"> • застосовувати отримані знання в професійній діяльності; • аналізувати явища культури та визначати художні особливості творів мистецтва; 	

- визначати чинники впливу на культуру суспільства;
- розвивати естетичний смак та удосконалювати знання та вміння.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі образотворчої та освітньої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською - державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ - у навчанні і на практиці; здатність використовувати засоби художньої виразності у сучасному полікультурному просторі.

ЗК 4. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію в загальноосвітньому процесі, працювати в команді з дотриманням етичних норм і цінностей сучасного мультикультурного суспільства, діяти соціально відповідально, толерантно та коректно.

ЗК 5. Здатність вчитися самостійно й автономно, розробляти власну траєкторію саморозвитку упродовж навчання в університеті та усього життя.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчально-виховному процесі.

ЗК 7. Здатність забезпечувати особисту та групову відповідальність за дотримання виконавської дисципліни, вміння визначати і наполегливо реалізовувати поставлені завдання і взяті зобов'язання.

Фахові компетентності.

ФК 1. Здатність до теоретичного освоєння мистецької спадщини, фахової орієнтації у сучасному світовому та українському образотворчому просторі.

ФК 2. Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.

ФК 3. Здатність до практичної та оцінної художньої діяльності.

ФК 6. Здатність до творчої, художньо-педагогічної, організаторської та художньо-естетичної діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості.

ФК 9. Здатність до застосування в освітньому процесі сучасних художньо-педагогічних технологій.

ФК 12. Здатність застосовувати образотворче мистецтво як засіб естетичного виховання школярів.

ФК 13. Здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості оволодіння основами образотворчості в закладах загальної середньої та позашкільної освіти з образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва, початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах з поглибленим вивченням образотворчого мистецтва.

Програмні результати навчання

Знання та розуміння.

ПРН 1. Вміння вирішувати нестандартні проблем та завдань в галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що потребують інтегрованих знань застосування певних теорій і методів відповідної науки.

ПРН 2. Вміння провадити урочну (класну) та позаурочну діяльність з образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва.

ПРН 3. Знання етапності процесу формування уявлень про сутність, види та жанри мистецтва; оперування системою мистецьких знань, художньо-естетичних понять і категорій, необхідних для викладання образотворчих дисциплін у школі та позашкільних закладах.

ПРН 4. Знання шляхів розширення і збагачення художньо-естетичного досвіду, опанування художніми вміннями та навичками з метою повноцінної практичної художньої діяльності, підвищення професійної майстерності.

Застосування знань та розумінь.

ПРН 5. Вміння використовувати власні знання в процесі освітньо-практичної діяльності.

ПРН 6. формування художньої компетентності школяра: знання, уміння, досвід, особистісні

якості для успішної художньої діяльності усвідомлюючи відповідальність за її результати.

Формування суджень.

ПРН 14. Здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості вивчення учнями образотворчого мистецтва в закладах загальної середньої та позашкільної освіти.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	26		
Практична робота	4		
Самостійна робота	60		
Ознаки освітнього компонента			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
8	014 «Середня освіта»	4	вибірковий

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Поняття та значення культури в розвитку світового мистецтва.	2		
Тема 2. Гуманізм світової художньої культури.	2		
Тема 3. Класифікація основних етапів культурної еволюції.	2		15
Тема 4. Первісні форми культури.	2	2	
Тема 5. Культура Стародавнього світу.	2		15
Тема 6. Антична культура.	2		
Тема 7. Культура середньовіччя.	2		15
Тема 8. Епоха відродження у світовій культурі.	2		
Тема 9. Культура нового часу.	2	2	15
Тема 10. Культура доби просвітництва.	2		
Тема 11. Культура Європи XIX ст.	2		
Тема 12. Становлення теорії культури на початку XX ст.	4		15

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – залік Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 10 балів, Письмові завдання – 30 балів, Контрольна робота – 20 балів, Тестові завдання – 20 балів, Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 20 балів.
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота – 20 балів, Тестові завдання – 20 балів, Самостійна робота – 20 балів.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 50 балів.
Умови допуску до підсумкового	Виконання 50 % завдань

контролю	
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік; Форма здачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням

<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Багацький В.В., Кормич Л. І. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ ст. Київ: Кондор, 2007. 302 с.
2. Гаврюшенко, О. А., Шейко В. М., Тишевська Л. Г. Історія культури: Навч. посібник; Наук. ред. В.М.Шейко. Київ: Кондор, 2004. 763с.
3. Історія світової культури: Навч. посіб. / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 400 с.
4. Жаборюк, А. А. Бароко (доба, людина, стиль, художній світ) : посібник з історії світової художньої культури. Одеса: Астропринт, 2015. 208 с.
5. Коцур В., Балух В. Культура ранньомодерної Європи. Київ: Фоліо, 2017. 496 с.
6. Левченко М.Г., Шушляннікова Н.В., Думасенко С.А. Історія художньої культури: Методичні рекомендації та плани семінарських занять для студентів I, II курсів напряму підготовки (спеціальності) «Образотворче мистецтво», «Хореографія», «Музичне мистецтво» денної, заочної форми навчання. Херсон: ФОП Грінь Д.С., 2014. 57 с.
7. Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури. Київ.: Знання, 2000. 359 с.
8. Романенкова Ю.В. Історія пластичних мистецтв: навч. посіб. Київ: Книжкове вид-во НАУ, 2008. 376 с.
9. Чумаченко Б. Вступ до культурології античності. Київ: Києво-Могилянська академія, 2008. 176 с.
10. Яртись А.В. Мельник М.В. Лекції з історії світової та вітчизняної культури. Львів: Світ, 2005. 568 с.

Додаткова література:

1. Закович М. М., Зязюн І. А., Семашко О. М. Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник. Київ: Т-во «Знання», КОО, 2000. 622 с.
2. Музальов О. О. Культурологія: навчальний посібник для учнів, студентів і викладачів. Львів, 2012. 185 с.
3. Силко Р.М. Методика викладання художньої культури: Методичні рекомендації до практичних занять для студентів спеціальності 014 Середня освіта (музичне мистецтво).Чернігів: НУЧК, 2018. 45 с.
4. Щолокова О. П., Шип С. В., Шевнюк О. Л., Семашко О. М. Світова художня культура: Від первісного суспільства до початку середньовіччя: Навч. посіб. Київ: Вища школа, 2004. 175 с.

Викладач: Дяків Марія Володимирівна,

доцент кафедри методики викладання
образотворчого і декоративно-
прикладного мистецтва та дизайну